

Analyzing the Teaching Style of a Deconstructive Narrative; What does Derrida say about this?

Mehdi Khabazi Kenari^{✉1} | Neda Rahbar²

1. Corresponding Author, Associate Professor of Philosophy, University of Mazandaran, Babolsar, Iran. E-mail: m.kenari@umz.ac.com
2. PhD Candidate Philosophy, University of Tabriz, Tabriz, Iran. E-mail: n.rahbar.b@gmail.com

---

Article Info**ABSTRACT**

Article type:

Research Article

Basically, why does Derrida deconstructively question the current situation in the education system in general and the teaching style in particular? How the conventional teaching style is that active deconstruction has entered into its fabric and becomes its internal relation. The important issue in destructuring is both challenging the rigid structures formed in the educational system and teaching style and facing its silent possibilities. Teaching style, as a part of shaping the state of the educational system in the face of individual behavioral preferences, has the ability to manifest itself in the form of rigid and predetermined structures. In such a situation, deconstruction comes into action and, like a virus, disrupts the predetermined foundations of conventional styles and questions them. Derrida offers a new understanding of deconstructive teaching style in relation to teaching method. In the present research, first, the relationship between style and method is explained. Derrida emphasizes that deconstruction is not a method. The method is following predetermined rules, but deconstruction is the destroyer of any kind of external belonging. Therefore, he criticizes teaching methods in a critical way. Then, in the following, how to enter deconstruction as a facilitator in the education process and deconstruction teaching style will be analyzed.

Article history:

Received 26 July 2022

Received in revised 15 August
2022

Accepted 22 August 2022

Published online 20 November
2022

Keywords:

educational system, teaching
style, deconstruction, Derrida.

Cite this article: Khabazi Kenari, Mehdi; Rahbar, Neda. (2022). Analyzing the Teaching Style of a Deconstructive Narrative; What does Derrida say about this? *Journal of Philosophical Investigations*, 16(40), 557-568. DOI: <http://doi.org/10.22034/JPIUT.2022.52737.3335>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/JPIUT.2022.52737.3335>

Publisher: University of Tabriz.

Extended Abstract

Introduction

Undoubtedly, the approach of poststructuralism and, accordingly, Derrida's special account of it, i.e. deconstruction, has played a major role in the comprehensive promotion of contemporary discourses in various fields. This influence shows itself in wide fields such as sociology, psychology, politics, art and literature. The field of education and the educational system in general have not been exempted from this. Many books and articles have been written about the impact of post-structuralism and de-structuring approaches in education. Due to the expansion of technology in various fields and also the immense growth of virtual spaces and new mass media, education has become more complicated. Understanding the extensive cultural developments arising from this new situation requires debate and examination of conceptual relationships in relation to it. It is possible in deconstruction to help understand this contemporary nested situation.

In this article, the general concern is to consider the various possibilities of deconstruction in order to understand the current situation of the educational system and the ways to overcome the challenges involved in it, especially the teaching style. Deconstruction offers various concepts that can be used to gain a new understanding of the concepts of the educational system. One of the issues raised in deconstruction is the criticism of the method. Derrida repeatedly emphasizes that deconstruction is not a predetermined and repeatable method. This is where teaching methods can be critically reconsidered. Because teaching methods are intended to present themselves as methods first of all, even if they have fluid aspects, they are still not isolated from the requirements of being a method. In the direction of criticism, in the form and framework of the rigid teaching method, it is possible to pay attention to the teaching style as a fluid and dynamic thing. The concept of teaching style can be linked with a deconstructive narrative to a more contemporary understanding of education, teaching and learning, and teaching and learning. A deconstructive view of teaching style with an emphasis on existential, individual, biological possibilities, the concept of coach and trainer and the possibilities arising from creative and active encounter, the formation of interaction and solidarity and horizontality between them, a fluid, dynamic and effective reading of education. Presents and offers.

The growth of societies definitely depends on the growth of the educational system of a society, on improving the educational mechanisms and meeting the needs of people. Improving the level of science and culture in every society requires that society members benefit from the most creative teaching styles in the learning process while attending institutions such as schools and universities. Considering that the teaching style is an effective factor in knowledge transfer in the learning process, therefore, the biological, behavioral and attitudinal preferences and choices of the teacher in the teaching style and the dynamism of his thinking and creativity, in addition to providing the fields for the growth and education of gifted learners and The questioner is the basis for the excellence of personality, identity, behavior and social skills. The current research shows that destructuring in teaching style is effective as a facilitator in improving the teaching and learning process and has the ability to ignore contradictions and gaps by infiltrating the conventional and dominant styles in the education system challenge it. Such a matter is very necessary to overcome the

existing and dominant crises and challenges in the field of education. Destructuring is an important point of departure in the direction of continuous and comprehensive transformations of the educational system and teaching style.

Deconstruction as one of the dominant currents of the 20th century, by entering the mechanism of education in general and teaching style in particular, offers a new understanding of this issue. Deconstruction aims to refer to the hidden possibilities of the education system and question them. The basic problem is to remove rigid structures in teaching style. According to Derrida, dynamic and fluid teaching style conventionally benefits from a structure that can create many contradictions and gaps. Deconstruction, beyond the method, virally refers to the preformed rigid structures of the educational system and challenges its silent aspects by transforming the dominant components in the field of teaching style. Deconstruction, as a facilitator in improving the structure of education, deals with deeper issues that are different from the teaching method and more complex than it. Regardless of the teaching process itself and the challenges involved in it, many issues are outside the scope of teaching methods. The teaching style pays attention to the deeper layers of the relationship between the teacher and the learner, and this attention can create rigid and uniform structures, which itself is harmful. Deconstruction provides a new narrative of the teaching style with regard to the complex relationship between the teacher and the learner, in which other components of teaching, including the architecture of the teaching space, removing the teacher as the focal point, the transformation in the grading process and the quality of education, are not subordinated to education. In the atmosphere of the classroom and challenging the wide-ranging dualism in the educational system, many such issues are overshadowed. The deconstructive teaching style, by breaking apart the static structures in the teaching style, gives a dynamic opportunity to its unseen possibilities. Possibilities that can both facilitate education and by overcoming the mentioned challenges bring about a comprehensive new transformation in the educational system and teaching style.

واکاوی در سبک تدریس به روایتی ساختارزدایانه؛ دریدا در این باره چه می‌گوید؟

مهدى خجازى کنارى^۱ | ندا راهبار^۲

۱. نویسنده مسئول، دانشیار گروه فلسفه، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران. رایانامه: m.kenari@umz.ac.com

۲. دانشجوی دکتری فلسفه غرب، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. رایانامه: n.rahbar.b@gmail.com

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۵/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۳۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

اساساً چرا دریدا ساختارزدایانه، وضع موجود در نظام آموزشی به طور عام و سبک تدریس به طور خاص را به پرسش می‌گیرد؟ سبک تدریس متعارف چگونه است که ساختارزدایی، کنشگرانه به نسخه آن ورود یافته و متعلق درونی آن می‌شود. مساله مهم در ساختارزدایی هم به چالش کشیدن ساختارهای صلب شکل یافته در نظام آموزشی و سبک تدریس و هم مواجه شدن با امکان‌های مسکوت مانده آن است. سبک تدریس به عنوان شکل دهنده بخشی از وضعیت نظام آموزشی در مواجهه با ترجیحات رفتاری فرد این قابلیت را پیدا می‌کند تا به صورت ساختارهای صلب و از پیش تعیین شده عیان شود. در چنین وضعیتی ساختارزدایی وارد عمل شده و به مثابه ویروسی بنیادهای از پیش تعیین شده سبک‌های متعارف را بر هم ریخته و آن‌ها را به پرسش می‌گیرد. دریدا تلقی تازه‌ای از سبک تدریس ساختارزدایی در نسبت با روش تدریس ارائه می‌دهد. در پژوهش حاضر نخست، نسبت میان سبک و روش تعیین می‌شود. دریدا تاکید می‌کند ساختارزدایی روش نیست. روش تعیین از قوانین از پیش تعیین شده است؛ اما ساختارزدایی زداینده هر نوع متعلق بیرونی است؛ لذا به وجهی انتقادی به نقد روش‌های تدریس می‌پردازد. سپس در ادامه چگونگی ورود ساختارزدایی به مثابه امری تسهیل کننده در فرایند آموزش و سبک تدریس ساختارزدایی مورد واکاوی قرار خواهد گرفت.

کلیدواژه‌ها:

نظام آموزشی، سبک تدریس،

ساختارزدایی، دریدا.

استناد: خجازی کناری، مهدي؛ راهبار، ندا. (۱۴۰۱). واکاوی در سبک تدریس به روایتی ساختارزدایانه؛ دریدا در این باره چه می‌گوید؟ پژوهش‌های فلسفی، ۱۶(۴۰): ۵۶۸-۵۸۰.

DOI: <http://doi.org/10.22034/JPIUT.2022.52737.3335>. ۵۵۷

ناشر: دانشگاه تبریز.

© نویسنده‌گان.

مقدمه

بی شک رویکرد پس اساختارگرایی و به تبع روایت خاص دریدا از آن یعنی ساختارزدایی نقش عمده‌ای در ارتقای همه جانبه گفتمان‌های معاصر در حوزه‌های مختلف داشته است. این تاثیرگذاری در حوزه‌های هم چون جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، سیاست، هنر و ادبیات خود را نشان می‌دهد. حوزه آموزش و به طور عام نظام آموزشی نیز از این امر مستثنی نبوده است. کتاب‌ها و مقاله‌های زیادی درباره تاثیر رویکردهای پس اساختارگرایی و جریان ساختارزدایی در آموزش به تحریر درآمده است. با توجه به گسترش فن‌آوری در رشته‌های مختلف و همچنین رشد بی‌اندازه فضاهای مجازی و رسانه‌های نوین جمعی آموزش وضع پیچیده‌تری به خود گرفته است. درک تحولات گسترده فرهنگی برآمده از این وضعیت تازه، نیازمند مناظره و بررسی مناسبات مفهومی در نسبت با آن است. این امکان در ساختارزدایی وجود دارد که به فهم این وضعیت تودرتوی معاصر کمک کند.

در نوشتار حاضر این دغدغه عام دنبال می‌شود که امکان‌های متنوع ساختارزدایی در جهت فهم و وضع موجود نظام آموزشی و مسیرهای عبور از چالش‌های منطوقی در آن علی‌الخصوص سبک تدریس مورد تأمل قرار گیرد. ساختارزدایی مفاهیم گوناگونی را عرضه می‌کند که با بکارگیری آن‌ها می‌توان به فهم تازه‌ای از مفاهیم نظام آموزشی رسید. یکی از مسائلی که در ساختارزدایی مطرح می‌شود، نقد مساله روش است. دریدا به کرات تاکید می‌کند که ساختارزدایی یک روش متعین و از پیش معلوم و تکرارپذیر نیست. همینجا است که می‌توان به وجہی انتقادی روش‌های تدریس را مورد بازنديشی قرار داد. چرا که روش‌های تدریس برآئند پیش از هر چیز خود را به مثابه روش عرضه کنند، حتی اگر وجودی سیال داشته باشند، باز با این حال از استلزمات روش بودن منعزل نیستند. در جهت نقد در قالب و چارچوب صلب روش بودن تدریس می‌توان به سبک تدریس به عنوان امری سیال و پویا توجه کرد. مفهوم سبک تدریس را می‌توان با روایتی ساختارزدایانه به تلقی تازه‌ای از امر آموزش، یادگیری مرتبه کرد. تلقی ساختارزدایانه از سبک تدریس با تاکید بر امکان‌های وجودی، فردی، زیستی، مفهوم مرتبی و متربی و امکان‌های برآمده از مواجهه خلاقانه و فعلانه، شکل‌گیری همکنی و همبودی و همافقی میان آن‌ها خوانشی سیال، پویا و موثر از امر آموزش ارائه و پیشنهاد می‌دهد. نقد فلسفی و انتولوژیک و معرفت‌شناسخی از روش به طور عام و روش‌های تدریس به طور خاص زمینه تحقق چنین ایده‌ای را فراهم می‌آورد. به اجمال این که این مقاله در ابتدا بر تمايز میان روش تدریس و سبک تدریس اشاره می‌کند و پس از آن با توجه به نقد ساختارزدایی از روش به نقد روش‌مند بودن تدریس به معنای متعارف می‌پردازد و در نهایت خوانشی از سبک تدریس ارائه خواهد داد که وجودی ساختارزدایانه با خود داشته باشد.

اهمیت و ضرورت پژوهش

رشد جوامع به حتم به رشد نظام آموزشی یک جامعه، به بهبود سازوکارهای آموزشی و رفع نیازهای افراد متکی است. ارتقاء سطح علم و فرهنگ در هر جامعه می‌طلبید که افراد جامعه ضمن حضور در نهادهایی چون مدرسه و دانشگاه، در فرایند یادگیری از خلاقانه ترین سبک‌های تدریس بهره‌مند شوند. با توجه به این مساله که سبک تدریس عامل موثر انتقال دانش در فرایند یادگیری است، لذا ترجیحات و انتخاب‌های زیستی، رفتاری و نگرشی معلم در سبک تدریس و پویایی تفکر و خلاقیت وی، علاوه بر فراهم آوردن زمینه‌های رشد و آموزش فراگیرانی مستعد و پرسشگر، زمینه ساز تعالیٰ شخصیت، هویت، رفتار و مهارت‌های اجتماعی فراگیر است. پژوهش حاضر نشان می‌دهد که ساختارزدایی در سبک تدریس به عنوان امری تسهیل کننده در بهبود سازوکارهای آموزش و فرایند یادگیری موثر بوده و این قابلیت را دارد که با نفوذ در سبک‌های متعارف و مسلط بر نظام آموزش، تناقصات و شکاف نادیده انگاشته شده آن را به چالش گیرد. چنین امری برای عبور از بحران‌ها و چالش‌های موجود و مسلط در عرصه آموزش بسیار ضروری است. ساختارزدایی در جهت دگرگونی‌های مدام و همه جانبه نظام آموزشی و سبک تدریس نقطه عزیمت درخوری است.

سبک و روش تدریس

آیا سبک تدریس متمایز از روش تدریس است؟

تفکر، گفتگو و تعامل با دیگری، روابط مسئولانه نسبت به سایر افراد، ترجیحات رفتاری و کنشی هر فرد در واقع سبک رفتاری وی است. در واقع رفتار برآمده از تفکر فردی ویژگی منحصری است که در هر فرد متمایز از سایر افراد است و می‌توان گفت سبک رفتاری هر شخص توانمندی‌های او را از دیگران متفاوت نشان داده و در جامعه پذیری مثبت او بسیار موثر است. در عرصه آموزش

و پرورش، تدریس به عنوان بنیاد نظام آموزشی، نقش موثری در رشد عقلانی و مهارت‌های رفتاری و نگرشی فرآگیران ایفا می‌کند و سبک تدریس مساله‌ای است که جامعه آموزش و پرورش امروز بسیار بر آن تاکید دارد. سبک تدریس^۱ به مشخصه‌های رفتاری و شخصیتی معلم مرتبط است که در تحقق توانمندی‌های خاص وی امری موثر است. این اصطلاح از قرن بیستم تاکنون مورد توجه محققین، روانشناسان و فیلسوفان قرار گرفته و تعاریف متعددی از آن ارائه شده است. در روایت‌های گوناگون سبک تدریس به مجموعه رفتارهای معلم حین تدریس اشاره شده است که منجر به بروز توانایی و خلاقیت مدرس هنگام تدریس می‌شود. به دیگر سخن، سبک تدریس نحوه تفکر و به اجرا درآوردن آن هنگام تدریس دروس و ارتباط میان دانش آموزان است (وان-بیکر، ۲۰۰۱: ۵۶). گروهی دیگر از محققین سبک تدریس را در واقع مشخصه رفتاری و شخصیتی معلم دانسته که بسیار به روش تدریس مرتبط است (اپدنکر - دم، ۲۰۰۶: ۱۳۷). تعاریف ارائه شده نشان دهنده صورتی از شالوده رفتاری و شخصیتی معلم است که در سبک تدریس تعین می‌یابد. مطالعات گسترده در این زمینه نشان می‌دهد که بکارگیری مهارت‌های رفتاری هنگام تدریس نه تنها منجر به گسترش خودهای وجودی معلم در فضای آموزش شده، که رشد شخصیتی فرآگیر نیز به مثابه دیگری در نسبت با معلم تعین می‌یابد. در باب نسبت سبک و روش تدریس رویکردهای متفاوتی وجود دارد، چنان که گروهی سبک و روش تدریس را دو امر منفک و گروهی دیگر آن‌ها را مرتبط با هم می‌دانند. سبک تدریس بسیار بر روش تدریس تاثیرگذار است. به نحوی که سبک و روش در اکثر پژوهش‌های علمی در کنار یکدیگر مورد بحث قرار گرفته‌اند. قطعاً معلمی که در سبک تدریس خود منعطف، خلاق و پرسنلگر است، همین خلاصت را در روش‌های متنوع تدریس با توجه به ظرفیت‌های آموزشی فضای تدریس اعمال می‌کند؛ اما سبک تدریس به زعم ما در حین ارتباط و تزدیکی با روش تدریس، متفاوت از آن هست. زمانی که سخن از روش تدریس به میان می‌آید، با ساختاری مواجه می‌شویم که از اصول و قواعد خاصی برای قوام ساختار خود بهره برده و در یک پارادایم مشخص و برنامه‌ریزی شده در فرایند یاددهی و یادگیری رخ می‌دهد. اما سبک تدریس لازمه وجود امری از پیش تعیین شده و مشخص نیست. در حقیقت، شالوده هویتی، رفتاری، شخصیتی و به طور عام اگزیستانسیال معلم در نسبت با خود و دیگری (فرآگیر)، سبک تدریسی متفاوت و منحصر به او را به وجود می‌آورد.

به باور روانشناسان و پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت به همان میزان که افکار، متفاوت و متمایز از دیگران است، سبک‌های تدریس نیز متفاوت و مختص هر شخص و در ارتباط با توانمندی‌های فکری و روانشناسی و شاکله رفتاری معلم است. بنابراین تعیین شخصیت و خودهای وجودی افراد، امری نیست که در روش تدریس تعین یابد. این مساله از لحاظ روانشناسی بسیار به ساختار عاطفی، شناختی، فلسفی معلم نسبت به فرآگیر و ارتباط متقابل آن‌ها مرتبط است؛ اما سبک و روش تدریس در امتداد و در طول یکدیگر می‌توانند با بکارگیری نگرشی نو عمل کنند. روش تدریس در کنار سبک تدریس در بازاندیشی و یادگیری تفکر در فرآگیر موثر است. این مساله بسیار اساسی است که تاکید بر سبک تدریس صرفاً زمینه را برای ورود به یک تدریس پویا و سیال فراهم نمی‌کند؛ چراکه خود سبک تدریس هم می‌تواند بینایی صلب برای روش تدریس صلب باشد. تاکید ما بر سبک تدریس ساختارزدا یا ساختارزدایی از سبک‌های تدریس متعارف بهره‌گیری از امکان‌های رویکرد ساختارزدایی برای رسیدن به یک سبک تدریس پویا و سیال است.

روش تدریس به طور خاص و محدود بر نحوه ارائه محتوای درسی تمرکز دارد، درحالی که سبک تدریس به طور عام و سبک تدریس ساختارزدا به طور خاص مسائل گسترده و پیچیده به هم تنیده‌ای را دربرمی‌گیرد که عبارتند از: حالات روانشناسی مدرس و درس آموز، محیط و مکان برگزاری کلاس، تفاوت‌های فردی جدی دانش آموزان و دانشجویان، نقد رویکرد و ارزش گذاری‌های کمی و عددی، نگاه انتقادی داشتن به خود محتوای درسی و به طور کلی نظام، فرایند، مراحل و روش‌های آموزش و تدریس، تاکید بر ساحت اگزیستانسیال معلمان، استادان، دانش آموزان و دانشجویان، نقد همه‌جانبه رقابت‌های تحصیلی و درسی، نقد غایت‌انگاری‌های مبتنی بر برنامه‌های درسی، نقد روش‌های مکانیکی در آموزش، تدریس و یادگیری، تاکید بر برنامه‌های غیردرسی، نقد فضای فیزیکی کلاس، ارائه معماری‌های متفاوت و متنوع برای مدرسه، دانشگاه و کلاس، عزیمت به فضایی بیرون از کلاس، نقد به انقیاد درآوردن دانش آموزان و دانشجویان، جایگزینی مدیریت سیال و دموکراتیک به جای کنترل صلب و ایستای مدیران، معلمان و استادان، به چالش کشیدن دوگانه محوری‌های گسترده منطوبی در نظام آموزشی، روش‌های تدریس به طور معمول نسبت به این مسائل مهم در رابطه با آموزش بی‌تفاوت هستند و در بهترین حالت و وضعیت به گونه‌ای صوری بر برخی از

¹. Teaching style

این موارد تاکید می‌کنند. درحالی که با محور قرار دادن سبک تدریس این مسایل به طور جدی و همه جانبی مورد توجه و ملاحظه قرار می‌گیرند. از طرفی دیگر سبک تدریس ساختارزدا تلقی تازه‌ای از این مسایل ارائه می‌دهد. در این جهت که امکان‌های نادیده گرفته شان هر چه بیشتر تحقق پیدا کند، تحقیقی که پایان و غایتی نتوان برایش تصور کرد. در اینجا برای درک بهتر نگرش ساختارزدایی به اختصار به برخی مولفه‌های آن اشاره می‌شود.

ساختارزدایی در سبک تدریس

همانطور که پست مدرنیسم جریانی است که به طور عام در مقابل مدرنیسم و به طور خاص در نسبت بسیار نزدیک با آن شکل گرفته است. ساختارزدایی^۱ هم در مقابل و پاسخ به جریان ساختارگرایی^۲ تعین پیدا کرده است. در واقع پست مدرنیسم و ساختارزدایی از مفاهیم مدرنیسم و ساختارگرایی ارتقا کرده و در عین حال آن‌ها را به چالش می‌گیرند. صرف نظر از این مساله، ساختارزدایی جریان تازه‌ای است که با تلفیق شدن در وضعیتی توامان با اندیشه‌های پست مدرنیستی خواهان ترمیم و بازسازی شکاف و بحران‌های فرهنگی و اجتماعی و سیاسی جامعه است. جنبش ساختارزدایی که با اندیشه‌های پس‌ساختارگرایانه ژاک دریدا^۳ به سنت فلسفی راه یافته است، با خوانش وی از ساختارگرایی شکل می‌گیرد.

جریان ساختارگرایی با اندیشه‌های فردیناندو سوسور^۴ زبان‌شناس سوئیسی حوزه تازه‌ای را در زبان‌شناسی و به مراتب بعد از آن در سایر حوزه‌های فلسفی، روانشناسی، جامعه‌شناسی سنت فلسفی غرب بسط و گسترش پیدا کرده است. ظهور جنبش ساختارگرایی به نقد سوژه‌گرایی دوره مدرنیسم منجر شد که خود قدمی موثر در تکوین ساختارزدایی و پسامدرنیسم بوده است. یکی از مواردی که دریدا به وجه ایجابی تحت تاثیر ساختارگرایی است، بازآفرینی مفهوم ساختار در قالب مفهوم تازه‌ای به نام متن است. دریدا مفهوم متن را به وجه کل گرایانه‌ای گسترش می‌دهد. بر این اساس می‌توان گفت ساختارزدایی ارائه ساز و کار نوینی از مواجهه و خوانش متن است. دریدا در خوانش متنون به شکل ساختارزدایانه از راهبردها و استراتژی‌های گوناگونی استفاده می‌کند و مدام در آمد و شد میان مفاهیم با خوانشی تازه از مفاهیم سایر فیلسوفان، آن‌ها را بسط و گسترش می‌دهد (خیازی، ۱۳۹۸: ۲۷۷). ساختارزدایی به مثابه امری کانون زدا، در اولین قدم سعی می‌کند تمامی رویکردهای مسلط و غالب مفاهیم را از حصار سلطه‌گری خارج کرده و تمامیت ساختارها را در هم شکند. نیکلاس رویل^۵ در کتاب ژاک دریدا یکی از مولفه‌های اساسی اندیشه دریدا را کانون‌زدایی^۶ می‌نامد به گفته وی در بستر ساختارزدایی می‌توان به کانون‌زدایی دریدا پی برد و اهمیت آن را رویت کرد. کانون‌زدایی از سوژه، کانون‌زدایی از لوگوس و .... (رویل، ۱۳۸۸: ۳۸). به عقیده رویل ساختارزدایی یک نیروی ضد مرکزیت در درون خود دارد و مخاطب را از توجه به یک نقطه بر حذر می‌دارد. ضد مرکز یا نامرکز^۷ به معنای عدم اهمیت موضوع نیست. دریدا کانون‌ها را شناسایی و آن‌ها را به پرسش می‌گیرد. این شکل خوانش متن با نوعی گستالت و درهم شکنی همراه است. به گفته رویل «دریدا خواننده را به درک از هم گشایش اندیشه‌اش دعوت می‌کند و این از هم گشوده شدن ممکن است از هر جایی آغاز شود، از هر ایده‌ای، هر کلمه‌ای، هر اندیشه‌ای که از قضا مورد بحث باشد» (رویل، ۱۳۸۸: ۳۹). درواقع اهمیت مرکززدایی به تحولات درون یک ساختار اشاره می‌کند که بدون ساختار معنا پیدا نمی‌کند. کار ساختارزدایی گستالت ساختارها و تجزیه‌پذیری آن به بافت‌های خردتر است. در تفکر ساختارزدایانه گویا زلزله‌ای تمامی ساختارها را بهم ریخته و آن‌ها را ویران می‌کند. بنابراین هیچ ساختار کلانی وجود ندارد و همه چیز قابل تجزیه و تفکیک است (اعصری، ۱۳۹۹: ۳۴۲).

ساختارزدایی مدام میان مفاهیمی که به نحوی قرن‌ها مسلط بر سنت فلسفی حاکم بوده‌اند و سایر مفاهیم به انقیاد درآمده آن‌ها آمد و شد می‌کند و برتری‌ها و تقابل‌های منطوبی در متن را به چالش می‌کشد (خیازی، ۱۳۹۸: ۲۷۹). به زعم دریدا ساختارزدایی در ساحت متن رخ می‌دهد و تا زمانی که متن نباشد، ساختارزدایی امری بی معنا است (دریدا، ۱۹۸۸: ۴). بدین خاطر دریدا مدام توجه اش به متن معطوف است (دریدا، ۱۹۸۹: ۴۱). وی تصریح می‌کند «هیچ چیزی بیرون از متن وجود ندارد» (دریدا، ۱۹۹۷: ۱۵۸). تلقی دریدا از متن صرفاً متن منطوبی در کتاب یا اثر نوشتاری نیست. متن می‌تواند متن جهان، واقعیت، زندگی و

¹. Deconstruction

². Structuralism

³. Jacques Derrida

⁴. Ferdinand de Saussure

⁵. Nicholas Royle

⁶. Decentring

⁷. Non – centre

تاریخ باشد. این مفاهیم مذکور نشان دهنده گستردگی و ناتمامی ساختارزدایی است. به چند نکته مهم بایستی اشاره کرد. نخست نوعی نقد به علم زبان‌شناسی مسلط قرن بیستم و لوگوس محوری^۱ است که ساختارزدایی را ذیل ساختارگرایی قرار داده و آن را محدود در چرخش زبان‌شناسانه می‌کند. نکته بعدی، مشخصه خاص متن است که با اصل بقا آمیخته است. از نظر دریدا یک متن اصیل (متن به معنای امری فراتر از تلقی متعارف نسبت به معنای عام آن) متنی است که ذهنی شده و بعد از مرگ مولف خارج از کالبد اندام وار خود در ذهن باقی می‌ماند. مشخصه‌های مذکور نشان می‌دهد متن به مثابه رد است که فراتر از کالبد خارجی خود دلالت‌گر مرگ یا بقای خود در است. دریدا در بخشی از جستار زندگی کردن^۲ می‌گوید: «یک متن نه پیکره کاملی از نوشтар، یا مضمونی محصور در یک کتاب، بلکه شبکه‌ای است تفاوت بنیاد، بافتی از ردها که مدام به چیزی جز خود در دیگر ردهای تفاوت بنیاد اشاره دارد. بنابراین متن از تمام محدودیت‌هایی که برایش تعیین کرده‌اند فراتر می‌رود از هر آن چه که قرار بود در تقابل با نوشتر قرار گیرد» (دریدا، ۱۹۷۹: ۸۴). بنابراین دریدا به خود نوشتر توجه می‌کند و معتقد است هیچ چیزی خارج از زمینه^۳ نمی‌تواند وجود داشته باشد و همه چیز از یک زمینه خاص (متن – نوشتر خاص) شروع می‌شود (رویل، ۱۳۸۸: ۱۰۴). وی ساختارزدایانه به خواش متن می‌پردازد تا تناقضات و ناسازگاری‌های موجود در لایه‌های پنهان متن را از هم بشکافد (خبازی، ۱۳۹۸: ۳۳) و متن در خواش ساختارزدایانه بسط و گسترش یابند.

اگر بخواهیم تعریفی از ساختارزدایی ارائه دهیم به زعم دریدا هیچ گونه تعریفی نمی‌توان از ساختارزدایی ارائه داد. زیرا ساختارزدایی هم حاضر است و هم حاضر نیست. پرسش از چیستی ساختارزدایی مساله‌ای است که دریدا آن را بدون پاسخ رها می‌کند و اذعان دارد که بنیاد متفاصلیک حضور در چیستی پرسش از مفاهیم است، پرسش‌هایی نظیر چه ... چیست. متفاصلیک مساله‌ای است که دریدا خود را از ورود به آن برحدار می‌دارد (خازی، ۱۳۹۸: ۳۰)؛ اما صرف نظر از این مساله، ساختارزدایی را می‌توان نگرشی نو به سنت فلسفی، تاریخ، جامعه و دغدغه‌های انسانی دانست (دریدا، ۱۹۹۵: ۱۴۵)، نگرشی نو به آموزش و پژوهش که متاثر از اندیشه‌های دریدا بوده و تغییرات گستردگی را در زمینه سبک تدریس، محتوای دروس، روابط معلم و دانش آموز، مدیریت و برنامه‌ریزی دروس ایجاد کرده است.

همانطور که قبل اشاره شد، سبک تدریس مجموعه ترجیحات وجودی، رفتاری و نگرشی معلم در بهبود ساز و کارهای آموزشی است (بروان، ۲۰۰۳: ۷۶). از این لحاظ به وجوده فلسفی، فرهنگی، اجتماعی و روانشناسی معلم مرتبط است. سبک تدریس ساختارگرایانه با تلفیق شدن جنبش‌های مدرنیستی به سبک خشک و ایستا و بدون انعطاف رفتاری و بدور از خلاقیت‌های آموزشی است. عدم گفتگو و ارتباط با دیگری از ویژگی‌های دیگر سبک‌های ساختارگرا است که مانع از تحقق عینی توانمندی‌های فردی وجودی و اگریستانسیال فراگیر است. در سبک تدریس ساختارگرا، با معلم در نقطه کانونی و مرکزیت فضای تدریس مواجه می‌شویم که او هسته مرکزی و شخصی فرمان دهنده بوده و فراگیران اشخاصی منفصل در پیرامون به عنوان افرادی فرمانبردار و مسکوت حاضر هستند (اشر – ادوارد، ۱۹۹۴: ۱۲۸) و دوگانگی به نحو ایجابی در فضای تدریس برقرار است. سلطه گری، عدم اجازه اندیشیدن و گفتگو با دیگری برای بازندهشی دوباره از نتایج آن است. اگر با رویکردی ایجابی به مساله توجه کنیم، تاثیر رفتاری (سبک) یک معلم ساختارگرا به رعایت قوانین به شکل منظم در فضای آموزشی کمک می‌کند و فراگیران از تمرکز بیشتری به هنگام تدریس برخوردار هستند؛ اما عدم تغییر و تنوع رفتاری در فرایند تدریس و عدم گفتگو با فراگیر و مدیریت یک جانبه از سوی معلم به سلب تعیین وجودی و هویت فردی و اجتماعی فراگیر می‌انجامد. فضای حاکم در کلاس با تلفیق شدن سبکی بسیار قانونمند و بدون تحرک با توجه به گسترش هر روزه دانش و تکنولوژی و هوشمندی فراگیران، پاسخگوی نیازهای علمی آن‌ها از یک طرف و ندادن فرصت تأمل فلسفی و فرهنگی درباره مسایل زیستی از طرف دیگر خواهد شد.

مهمنترین اهداف جوامع دوره مدرن کسب دانش، بازتولید و گسترش آن است. با تمام اهمیت این مساله توجه از یک منظر خاص به علم و دستاوردهای آن تنها به تقویت و رشد یک بعد از ابعاد زیست عقلانی انسان می‌انجامد. در حالی که تعین تعهدات و هویت‌های فلسفی، رفتاری، فردی و اجتماعی و نحوه مواجهه به مسائل گوناگون در ساحت زندگی امری نیست که در یک تعبیر و تفسیر محدود و خاص از دانش تقرر یابد. ساختارزدایی می‌تواند به ما کمک کند زمینه تحقق تفسیرهای متکثر از علم و هم چنین توجه به ساحت‌های فلسفی و وجودی هویت انسانی فراهم آید؛ اما صرف نظر از این که ساختارزدایی رویکردی تازه به سنت‌های فلسفی

¹. Logocentrism

². Living on

³. Context

است، نگرشی نو در آموزش و پرورش و تغییرات گسترده‌ای را در زمینه‌های سبک تدریس، محتوای دروس، روابط معلم و دانش آموز، مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی ایجاد کرده است. سبک تدریس مطابق تعاریف ارائه شده به نگرش رفتاری و شخصیتی معلم در فضای و محیط آموزشی مرتبط است که می‌تواند به راهبردهای آموزشی و روش‌های تدریس متعارف ترجیح داده شود.

سبک تدریس تا پیش از ظهور پسامدرنیسم و پسا ساختارگرایی به شکل نسبی، بسیار سخت و صلب و بدون هیچ همانندیشی و هم‌بودی در فضای آموزش رخ می‌داد. معلم در سبک تدریس خود به این مساله قائل بود که می‌بایست در جایگاه معلم، بسیار قانون مند، منضبط، خودمنختار و بدون هیچ انعطافی تنها در چارچوب اصول و قوانین محیط آموزشی عمل کند. عدم انعطاف رفتاری و درک دیگری، سلطه‌گری و مرکزیت از ویژگی‌های سبک تدریس متعارف است. از جنبه دیگر تلفیق چنین سبک رفتاری به هنگام تدریس با روش تدریس عملاً چیزی جز خستگی ذهنی، فقدان انگیزه و عدم ارتباط متقابل با دیگری را دربرنمی‌گیرد. ساختارزدا/ یانه دریدا امروزه در چنین شرایطی بحرانی، ساز و کارهای تازه‌ای از سبک تدریس ارائه می‌دهد. رویکردهای ساختارزدا/ یانه دریدا امروزه در جستجوی سبک تدریسی پویا و فعال است که با مشارکت فراگیر در جهت رشد مهارت‌های رفتاری، آموزشی و تعهدات فردی و اجتماعی وی صورت می‌گیرد. به عبارتی دیگر ساختارزدا/ یانه به وجود هستی شناسانه و روانشناسانه فراگیر در نسبت با معلم توجه دارد؛ لذا سبک تدریس ساختارزدا، کانونیت معلم را در قدم اول به پرسش می‌گیرد. معلم در سبک رفتاری خود به هنگام تدریس به باور دریدا همچون ویروسی که در بدن میزان حاضر است (خبری، ۱۳۹۸: ۳۴)، می‌تواند همچون یک راهنمای هدایتگر در فضای آموزشی نقش آفرینی کند و زمینه‌های مساعدتری برای تحقق دیگری فراهم آورد. یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ساختارزدا/ یانه، هم‌بودی و هم‌دونبودی مفاهیم در یکدیگر است (خبری، ۱۳۹۸: ۲۲). به نظر دریدا مفاهیم نه تنها در تقابل باهم نبوده که در نسبتی ساختارزدا/ یانه از درون یکدیگر خارج می‌شوند (دریدا، ۱۹۸۲: ۴۳). چنین رویکردی در سبک تدریس معلم و در نفی دوگانه‌هایی چون معلم/ دانش آموز برقرار است و رویکرد مسلط و غالب که معلم نسبت به طرف‌های به انتقاد کشیده شده یعنی فراگیران مسلط است جای خود را به نسبت هم‌بودی آن‌ها باهم می‌دهد و جنبه‌های عاطفی و رفتاری و اگزیستانسیال فراگیران مورد توجه قرار می‌گیرد. معلم ساختارزدا تنها انتقال دهنده دانش و بازنگشتنده آن نیست، بلکه با مشارکت و حضور خود در کار فراگیر و برقراری نسبت عاطفی با او به عنوان امری تسهیل دهنده در فرایند یادگیری در کلاس حاضر است و فراگیران خود تولیدکننده اصلی دانش و ایده هستند. بنابراین ساختارزدا/ یانه در سبک تدریس به نوعی با پرسشگری و یافتن پاسخ‌های متنوع از فراگیران، فضای مشارکت و گفتمان میان معلم و فراگیران مرتبط است و به مفهوم بودن فراگیر تعین دوباره می‌بخشد.

دریدا در مواجهه با متون به روش سلیی یا ایجابی به شرح و تبیین آن‌ها می‌پردازد. یکی از دل مشغولی‌های اصلی دریدا نحوه مواجهه ساختارزدا/ یانه او با مفاهیم و سنت است. او تلاش می‌کند در مواجهه با مفاهیم سایر فیلسوفان، هم ساختارهای بنیادین خود را شکل دهد و هم مفاهیم متون آنان را به پرسش می‌گیرد و خوانشی متفاوت از هرگونه تفسیر و تاویل ارائه می‌دهد (دریدا، ۱۹۸۱: ۵؛ ۱۹۹۷: ۱۴۹). این گونه مواجهه در سبک تدریس نیز تعین می‌یابد. به زعم دریدا سبک رفتاری و وجودی معلم به هنگام تدریس در وضعیت‌های گوناگون متنوع و متکر است و متناسب با سبک یادگیری فراگیران تغییر می‌کند و یا صورت تازه‌ای به خود می‌گیرد. بنابراین تنوع و تکثر در سبک تدریس نشان از توجه به تفاوت‌ها است. تفاوت^۱ یکی از پرکاربردترین مفاهیم اندیشه سوسور است که دریدا در خوانش ساختارزدا/ یانه خود آن را بکار می‌گیرد. مفهوم تفاوت در زبان‌شناسی سوسور به روابط تفاوتی و سلبی میان نشانه‌ها اشاره دارد و دریدا نیز آن را در قالب مفهوم تفاوت^۲ بسط و گسترش می‌دهد (خبری، ۱۳۹۸: ۷۱-۶۶). همین تفسیر منحصری بردارد از مفهوم تفاوت است که سبک تدریس ساختارزدا/ یانه را متمایز از سایر سبک‌ها قرار می‌دهد. در سبک تدریس متعارف، توجه به تفاوت‌های فکری و فردی و اجتماعی کمتر مورد توجه قرار گرفته است و لزوماً انتقال دانش از اهداف اصلی آموزش و پرورش است؛ اما ساختارزدا/ یانه توجه به تفاوت‌های فردی و اجتماعی فراگیران است. درک تفاوت‌ها و طیف گسترده‌ای از ذهنیات متفاوت از سوی معلم و تنوع در سبک تدریس که در انتباق با سبک یادگیری فراگیران است، فراگیران را قادر می‌سازد تا هم با نگرش‌های متفاوت و تازه به جهان پیرامون توجه کند و هم در فرایند یادگیری نیز از کیفیت‌ها و کمیت‌های آموزشی به نحو مطلوب بهره‌مند شوند (کهون، ۱۳۹۰: ۷۱).

¹. Difference

². Differance

ارتباط سبک تدریس ساختارزدا در نسبت با دیگری

دریدا توجه به تفاوت‌ها را به نوعی تعین واقعیت می‌داند، واقعیاتی که در ساحت گوناگون متن پراکنده اند. واقعیت به مثابه امکان‌های گوناگون و پنهان شده در متن به مثابه دیگری که در مقابل گفتمان مدرنیسم و فردگرایی حاصل از آن شکل می‌گیرد. به زعم دریدا ساختارزدا بی باورود به سبک تدریس، اساساً توجه اش به دیگری است. دیگری به مثابه فراگیر، امر غیرخودی که در لایه‌های پنهان مانده که می‌تواند با بکارگیری سبک تدریس ساختارزدا یانه تعین یابد. دریدا تحت تاثیر اندیشه‌های لویناس، مفهوم دیگری را در ساحت ساختارزدا یانه بسط و گسترش می‌دهد.

یکی از کانونی ترین مفاهیم لویناس مفهوم دیگری^۱ است که او با برداشت از رسالات سوفیست و تیمائوس افلاطون آن را در فلسفه اخلاق خود بکار می‌گیرد (مورگان، ۲۰۰۷: ۸۹). به نظر لویناس نسبت با دیگری و ارتباط مسئولانه و دگرورزانه در فلسفه غرب، جای خود را به تأکید بر مفاهیمی چون خود *I self*، خود، تناهی انسان و مسائلی از این قبیل داده است. در حالی که ساختارهای بنیادین یک جامعه پویا در نسبت با دیگری و مشارکت دوطرفه بازسازی می‌شود. رابطه مسئولانه با دیگری و توجه به آن ساختار بنیادینی است که سایر تعاملات و ساختارهای اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد (لویناس، ۲۰۰۷: ۵۱). لویناس با وجود تاثیرپذیری بسیار از پدیدارشناسی هوسرل و اگریستنسیالیسم هایدگر در خوانشی اخلاق‌گرایانه مفاهیم کانونی آن‌ها را مورد نقد قرار می‌دهد. به زعم لویناس پدیدارشناسی هوسرل دچار نوعی من محوری یا اگولوژی شده است. از طرفی توجه بیش از اندازه به دازین و تعین دیگری در نسبت با آن متضمن حذف هویت مستقل دیگری است. این مساله در حالی است که دیگری ساحتی است نه به معنای ابزه انسانی یا سوبیژکتیویسم کانتی، که فراتر از مطلقيت هگل، سوزه و ابزه و مساله هستی است (علیا، ۱۳۸۸: ۸۲). لویناس برای توصیف مفهوم دیگری وجود سلبی و ایجابی این مفهوم را واکاوی می‌کند. به وجهی سلبی، لویناس نخست پاسخ می‌دهد دیگری چه نیست و از این جهت به نقد تاریخ متافیزیک غرب و نقد پدیدارشناسی هوسرل و هایدگر می‌پردازد. دیگری نه سوزه و ابزه معرفت شناختی و نه *ego* یا خود استعلایی هوسرل و نه داسمن^۲ در اندیشه هایدگر است. به عبارتی، چه در متافیزیک و چه در معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی، دیگری به حاشیه رانده شده است؛ اما به وجه ایجابی، دیگری در نسبت با من و متفاوت از من است. دیگری فقط یک ابزه نیست که تحت استیلایی مقولات ذهن قرار گرفته و مکانی در جهان من پیدا کند (لویناس، ۲۰۰۷: ۱۳). دیگری فراتر از سوزه و ابزه است. دیگری تحت انتقاد هیچ مفهومی قرار نگرفته و هویت مستقل خویش را بازشناسی می‌کند. لویناس در پدیدارشناسی دیگری و در پاسخ به چگونگی امکان تعین تجربی اخلاق دو نوع قرائت از دیگری ارائه می‌دهد.

اندیشه اخلاقی لویناس در ساحت یک امر اخلاقی به شکلی ساختارزدا یانه در فرایند سبک تدریس و در نسبت میان یاددهنده و یادگیرنده نمود می‌یابد. ساختارزدا بی در سبک تدریس و در نسبت با دیگری تحقق و عینیت می‌یابد. توجه به دیگری در سبک تدریس ساختارزدا یانه و در تعین هویت‌های فردی و اجتماعی، شناختی و عاطفی فراگیران بسیار موثر است. به زعم دریدا یک معلم ساختارزدا به دور از غالب پروری و نخبه گرایی در فضای تدریس به تمامی فراگیران به مثابه یک کل پیوسته با هم می‌نگرد و به دور از اقتدارگرایی، کانونیت و تمرکز بخشی، در مشارکت و همراهی با آن‌ها نقش ایفا می‌کند. مشارکت معلم و دانش آموز و ارتباط متقابل و گفتمان گروهی کنار هم در کلاس، ضمن تاثیرگذاری در فرایند تدریس، روابط اجتماعی، حس مسئولیت‌پذیری و احترام نسبت به همسالان را ارتقاء می‌دهد (اوزمون-کراور، ۲۰۰۳: ۳۴۸). صرف نظر از این مساله، یافتن تناقضات و گرسنگی‌های در متن کلاس مساله‌ای است که در مواجهه با دیگری (فراگیر) شکل می‌گیرد و در روش تدریس معلم نیز بسیار تاثیرگذار است. مشارکت و همراهی معلم به مثابه ویروسی انتشاریافته در کلیت فضای آموزشی و ارتباط علمی با فراگیران به افزایش قدرت تحلیل در آن‌ها می‌انجامد.

از ویژگی‌های مهم سبک تدریس ساختارزدا، توجه به تفاوت‌های فردی و شخصیتی فراگیران، میزان هوشمندی و نحوه برقراری ارتباط با همسالان است. معلم در شکل گیری شخصیتی فراگیران نقش هدایت کننده و شکوفاکننده استعدادهای بالقوه در آن‌ها را بر عهده دارد. رویکرد حاضر وجه مسکوت مانده فراگیر را به امکانی پویا و خلاق مبدل می‌سازد که خودآفرینی، دریافت فهمی از خود و بازآفرینی علمی از نتایج بارز آن است. به زعم دریدا خودآفرینی با به پرسش گرفتن فراگیران و گفتگوی متقابل با آن‌هاست

¹. Other

². Dasman

که قابل تبیین است. برخلاف سبک‌های متعارف تدریس که فرآگیران عناصری غیرفعال، منفعل، شنوونده و بازتولید کننده علمی هستند. در رویکرد ساختارزدایانه به سبک تدریس، فرآگیران یاد می‌گیرند که خود بیندیشند و فرایند چگونه اندیشیدن در آن‌ها شکل می‌گیرد و با رویکردی پرسشگرانه به محیط پیرامون متمرکز می‌شوند (هوپنفلد، ۲۰۰۵: ۸۳). بنابراین تفکر بدون دریافت فهمی از خود و دیگری به معنای عمیق کلمه صورت نمی‌گیرد. اندیشیدن در روابط متقابل معلم و فرآگیران شکل می‌گیرد، فرستی تازه در اختیار فرآگیران قرار می‌دهد و فرآگیران مدام در اندیشه تحقق بودن‌ها و شدن‌های فردی و اجتماعی تازه خود در نسبت با هم قرار می‌گیرند (باقری، ۱۳۸۲: ۱۵۰) و نیز می‌توانند این امکان‌های تازه را در ساحت اجتماع و در مواجهه با مسائل گوناگون تعیین بخشنند.

نتیجه‌گیری

ساختارزدایی به عنوان یکی از جریان‌های مسلط قرن بیستم، با ورود به سازوکار آموزش به طور عام و سبک تدریس به طور خاص تلقی تازه‌ای از این مساله ارائه می‌دهد. ساختارزدایی قصد دارد به امکان‌های پنهان نظام آموزش رجوع کرده و آن‌ها را به پرسش بگیرد. مساله اساسی زدون ساختارهای صلب در سبک تدریس است. به عقیده دریدا، سبک تدریس پویا و سیال به طور متعارف در درون خود بهره‌مند از ساختاری است که می‌تواند تناظرات و شکاف بسیاری ایجاد کند. ساختارزدایی فراتر از روش، ویروس وار به ساختارهای صلب از پیش شکل یافته نظام آموزشی رجوع کرده و با دگرگون کردن مولفه‌های مسلط در حوزه سبک تدریس وجود مسکوت مانده آن را مورد چالش قرار می‌دهد. ساختارزدایی به مثابه امری تسهیل کننده در بهبود ساختار آموزش به مسائل عمیق‌تری می‌پردازد که متمایز از روش تدریس و پیچیده‌تر از آن است. صرف نظر از خود فرایند آموزش و چالش‌های منظومی در آن بسیاری از مسائل خارج از حوزه روش تدریس است. سبک تدریس به لایه‌های عمیق‌تر روابط میان یاددهنده و یادگیرنده توجه می‌کند و همین توجه می‌تواند ساختارهای صلب و یکنواخت ایجاد کند که خود آن ساختار آسیب‌زننده است. ساختارزدایی روایت تازه‌ای از سبک تدریس با توجه به روابط پیچیده معلم و فرآگیر ارائه می‌دهد که در آن سایر مولفه‌ها تدریس از جمله معماري فضای تدریس، حذف معلم به مثابه کانون، تحول در فرایند نمره‌دهی و کیفیت آموزش، تحت انقیاد نبودن آموزش در فضای کلاس و به چالش کشیدن دوگانه محوری‌های گسترده در نظام آموزشی و مسایل بسیاری از این قبیل تحت الشاعع قرار می‌گیرد. سبک تدریس ساختارزدایی با از هم گسستن ساختارهای ایستاده سبک تدریس فرصت پویایی به امکان‌های نادیده آن می‌دهد. امکان‌هایی که بتواند هم تسهیل در آموزش ایجاد کرده و هم با عبور از چالش‌های ذکر شده دگرگونی تازه‌ای به طور همه جانبه در نظام آموزشی و سبک تدریس به وجود آورد.

منابع

- اصغری، محمد. (۱۳۹۹). درآمدی بر فلسفه معاصر غرب (از هوسرل تا رورتی)، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- باقری، خسرو. (۱۳۸۶). دیدگاه‌های جدید در فلسفه تعلیم و تربیت، تهران: انتشارات علم.
- خبازی کناری، مهدی. (۱۳۹۸). دیر(آن)س، ساختارزدایی دریدا، تهران: انتشارات سیاهروド.
- رویل، نیکلاس. (۱۳۸۸). راک دریدا، ترجمه پویا ایمانی. چاپ دوم، تهران: نشر مرکز.
- علیا، مسعود. (۱۳۹۵). کشف دیگری همراه با لوینیاس، چاپ دوم، تهران: نشر نی.
- کهون، لارنس. (۱۳۹۰). متن‌هایی برگزیده از مدرنیسم تا پست مدرنیسم، ترجمه عبدالکریم رشیدیان، تهران: نشر نی.

References

- Asghari, Mohammad. (2019). *An Introduction to Contemporary Western Philosophy*, (from Husserl to Rorty), Tehran: Research Institute of Humanities and Cultural Studies. (In Persian)
- Bagheri Khosrow (2006). *New Perspectives in the Philosophy of Education*, Tehran: Elam Publishing. (In Persian)
- Brown, B. (2003). Teaching Style vs. Learning Style, *Educational Resources Information Center*, 26, Retrieved 10 August 2010.
- Cahoone, E. Lawrence. (1999). *From Modernism to Postmodernism: An Anthology Expanded*, Translated by AbdulKarim Rashidian, Tehran: Ney Publishing. (In Persian)

- Derrida Jacques. (1979). Living On, translated by James Hulbert, in Harold Bloom et al, *Deconstruction and Criticism*, 75-176.
- Derrida, Jacques. (1966). *Structure, Sign and Play in the Discourse of the Human Science in the Writing and Difference*, translated by Alan Bass, London: Rutledge and kegan Paul, (1978): 278 – 293.
- Derrida, Jacques. (1981). *Dissemination*, Translated by Barbara Johnson, Chicago: University of Chicago Press.
- Derrida, Jacques. (1982). *Image of Philosophy*, Translated by Alan Bass, Chicago: University Press.
- Derrida, Jacques. (1988). Letter to a Japanese Friend, In *Derrida and Difference*, Edited by David Wood; Robert Bernasconi, England: Northwestern University Press. (pp. 1-5)
- Derrida, Jacques. (1989a). *Memoirs for Paul de man*, Translated by Cecile Lindsay, Jonathan Culler; Edurado Cadava; Peggy Kamuf, New York: Columbia University Press.
- Derrida, Jacques. (1995). *Limited Inc*, Translated by Samuel Weber; Jeffrey Mehlman, U.S.A: Northwestern University Press.
- Derrida, Jacques. (1997). *Of Grammatology*, Translated by Gayatri Chakravorty Spivak, Baltimore: John Hopkins University Press.
- Hoppenfeld, S. (2005). How Value and Philosophies Shape Spaces, presented at the J. Paul Getty Museum Symposium, from *Content to Play: Family – Oriented, Intractive Spaces in Art and History Museum* 4-5 June 2005.
- Khabbazi kenari, Mahdi. (2018). *Difference, Derrida's Deconstruction*, Tehran: Publishing Siahroud. (In Persian)
- Levinas, Emmanuel. (2007). *Totality and Infinity*, Published by Duquesne University Press, Pittsburgh, Pennsylvania, 15282. Twentieth Printing, February 2007.
- Morgan, Michael L. (2007). *Discovering Levinas*, Cambridge University Press.
- Olia, Masoud. (2015). *Another Discovery with Levinas*, 2nd edition, Tehran: Ney Publishing. (In Persian)
- Opdenaker, Marie. Christine; Jan Van Damme. (2006). Teacher Characteristics and Teaching Styles as Effectiveness Enhancing Factors of Classroom Practice, *Teaching and Teacher Education*, 22: 1-21.
- Ozmon, S.; Craver, M. (2003). *Philosophical Foundations of Education*, NewJersy.
- Royle, Nicholas. (2008). *Jacques Derrida*, Translated by Poya Imani. 2nd editation, Tehran: Markaz Publishing. (In Persian)
- Usher, R. & Edwards, R. (1994). *Postmodernism and Education*, NewYork & London: Routhledge.
- Vaughn, Lisa & Baker, Raymond. (2001). Teaching in the Medical Setting: balancing teaching styles and teaching methods, *Medical Teacher*, 23: 610-613.